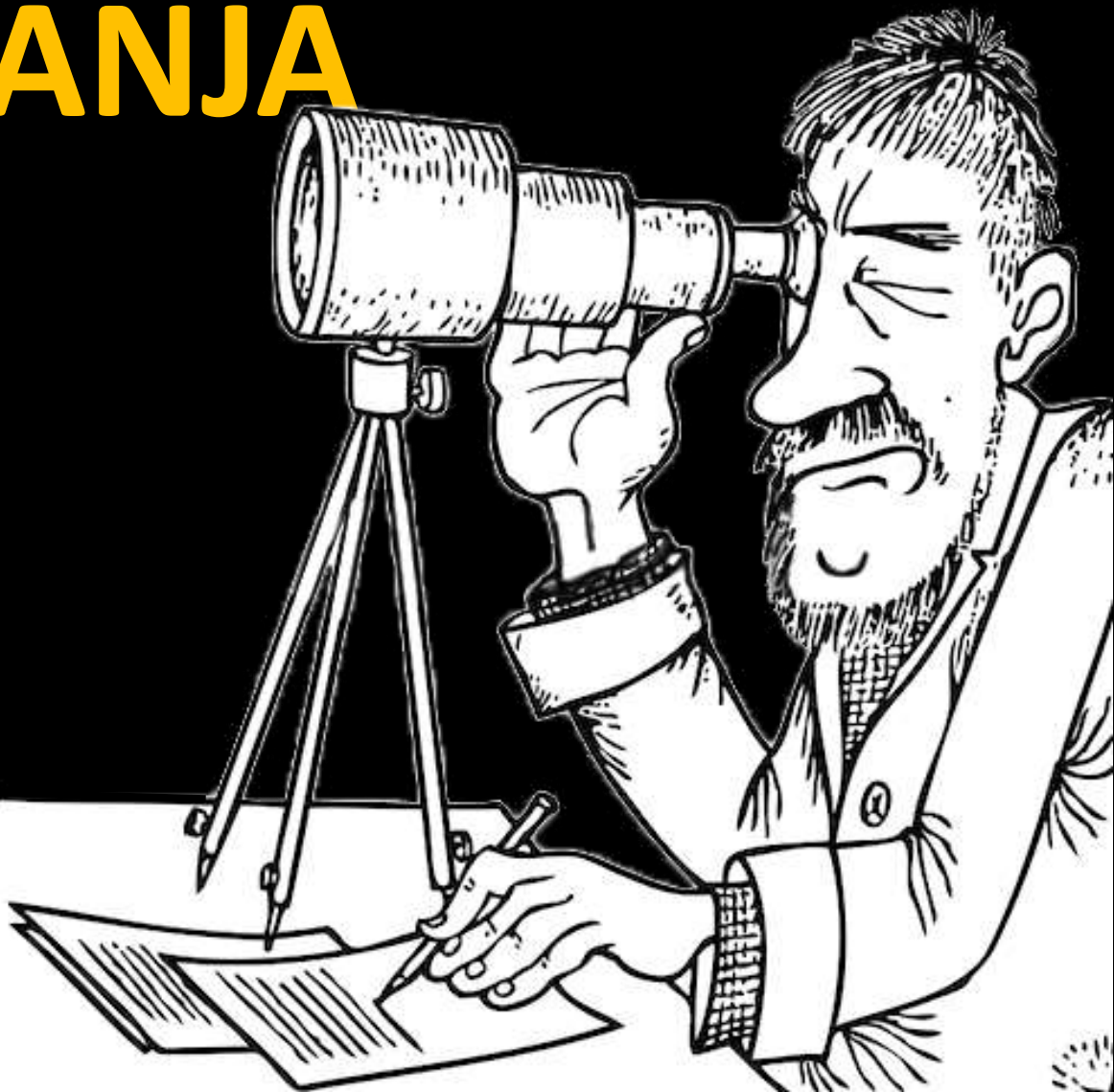


ZNANOST, METODE ISTRAŽIVANJA I TEORIJE



ETOS ZNANOSTI

- **ETOS ZNANOSTI** – skup vrijednosti i normi koje su obvezujuće za svakoga tko se bavi znanošću
 - to su zabrane, preporuke i dopuštenja moralnog karaktera



skup normi kojih se znanstvenik treba pridržavati:

(skupovi normi koji osiguravaju znanosti autonomiju i čistoću te su moralno obvezujuće za znanstvenike)

1. **UNIVERZALIZAM** – vrednovanje znanstvenih ideja po **impersonalnim kriterijima** (objektivno)

PEER REVIEW

2. **ZAJEDNIŠTVO** – **dijeljenje** svojih spoznaja s ostalim znanstvenicima (*znanje je opće dobro a ne privatno vlasništvo*)

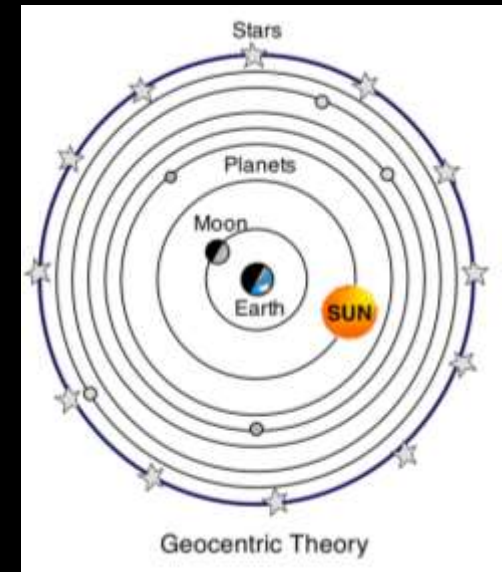
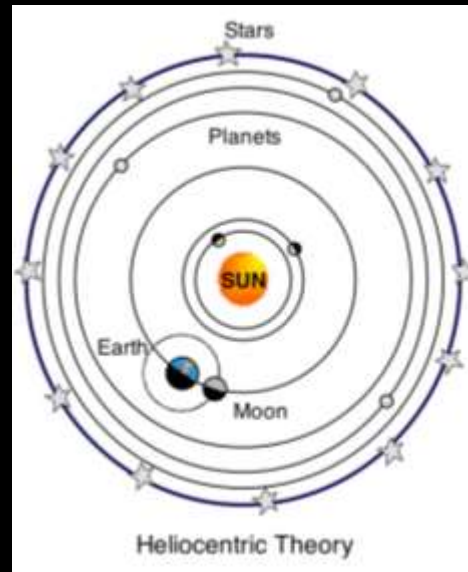
ZNANSTVENI
KOMUNIZAM

3. **BEZINTERESNOST** – znanstvenici moraju **težiti istini** a ne bogatstvu, moći i slavi

4. **ORGANIZIRANI SKEPTICIZAM** – ništa se ne smije uzimati “zdravo za gotovo” – **skepticizam i sumnja**

- **ZNANSTVENA PARADIGMA** – karakterističan pogled na svijet (*svjetonazor neke znanosti*)
- **ZNANSTVENA REVOLUCIJA** – s vremenom se propitkuje paradigma znanosti (zbog novih dokaza) pa dolazi do pojave **nove znanstvene paradigme**





ZNANSTVENU REVOLUCIJU ČEŠĆE PRIHVAČAJU:

- mlađi znanstvenici
- oni koji su na početku karijere
- oni koji su na margini određene znanstvene discipline

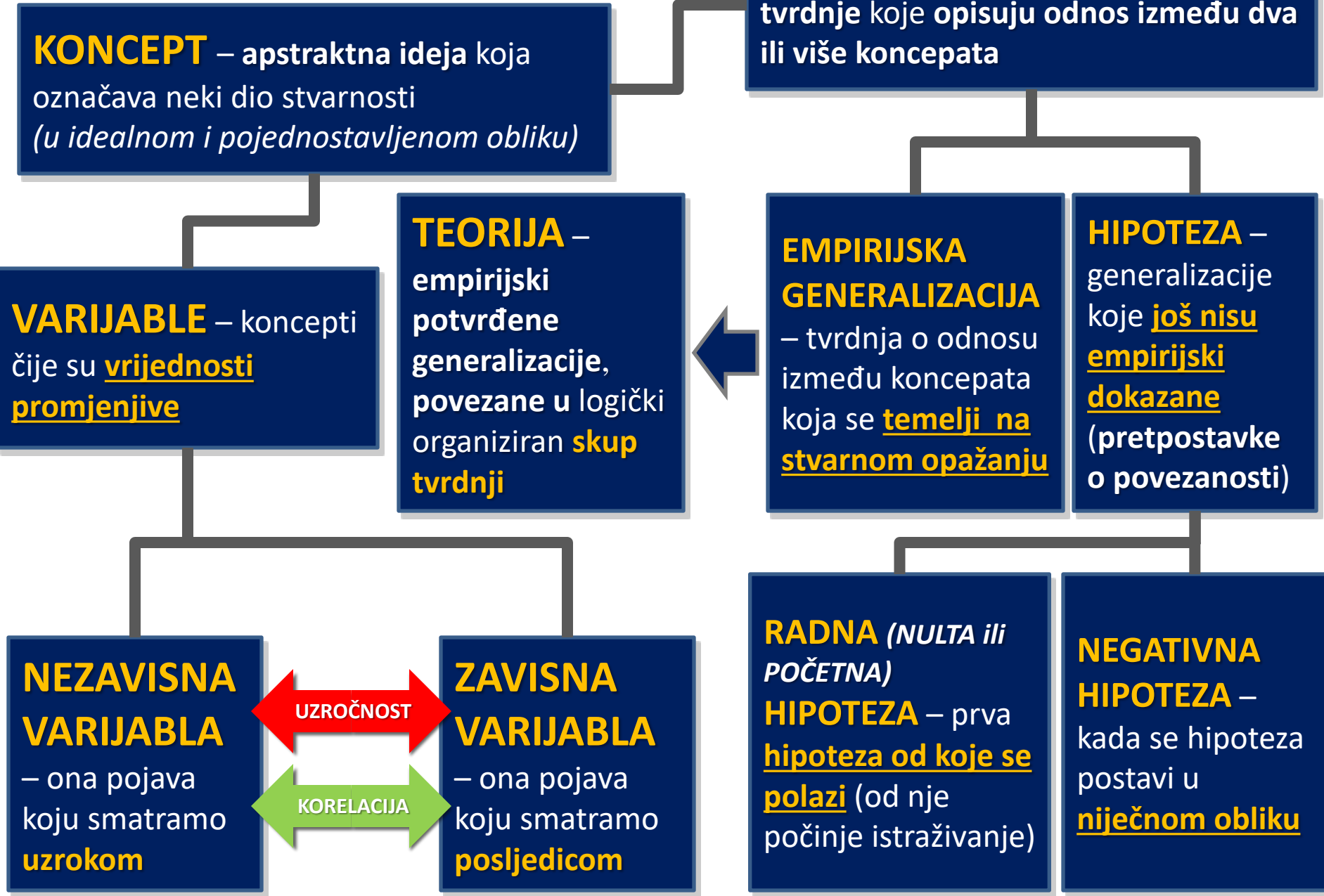
METODE ISTRAŽIVANJA

– **ZNANSTVENO ISTRAŽIVANJE** – proces **prikupljanja** i **stjecanja** znanstvenih **spoznaja**

– razlikujemo tri tipa istraživanja:

1. **TEORIJSKO** ISTRAŽIVANJE – daje **objašnjenje činjenica** i događaja te **njihovih međusobnih odnosa**
2. **EMPIRIJSKO** ISTRAŽIVANJE – usredotočeno je na **opis i mjerenje** pojedinih događaja i činjenica
3. **METODOLOŠKO** ISTRAŽIVANJE – bavi se **samim istraživačkim postupkom** (nastoji pronaći najbolje i najtočnije metode i tehnike istraživanja)

OSNOVNI POJMOVI



OSNOVNI POJMOVI

VARIJABLE – koncepti čije su vrijednosti promjenjive

NEZAVISNA VARIJABLA – ona pojava koju smatramo **uzrokom**

ZAVISNA VARIJABLA – ona pojava koju smatramo **posljedicom**

NEZAVISNA



ZAVISNA



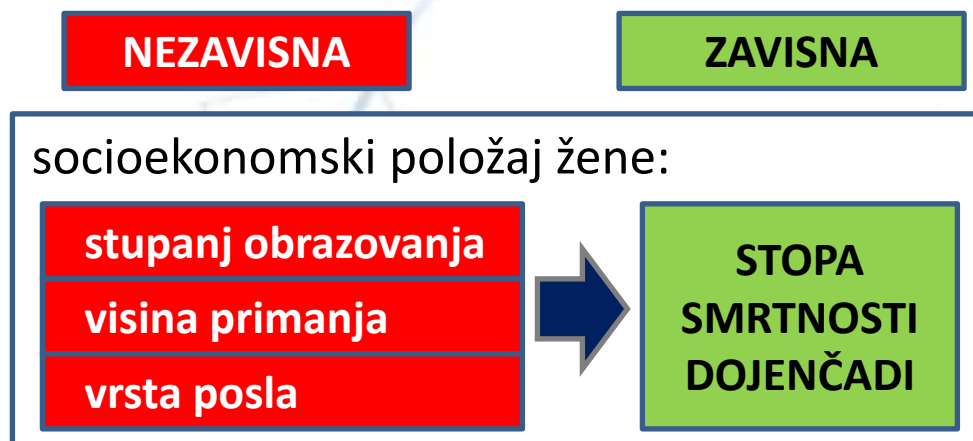
GENERALIZACIJE – iskazi ili tvrdnje koje opisuju odnos između dva ili više koncepata

EMPIRIJSKA GENERALIZACIJA – tvrdnja o odnosu između koncepata koja se temelji na stvarnom opažanju

HIPOTEZA – generalizacije koje još nisu empirijski dokazane (pretpostavke o povezanosti)

npr. **stopa nataliteta** u društvu opada s porastom **razine industrijalizacije**

npr. viši socioekonomski položaj žene (nezavisna varijabla) – niža stopa smrtnosti novorođenčadi (zavisna varijabla)

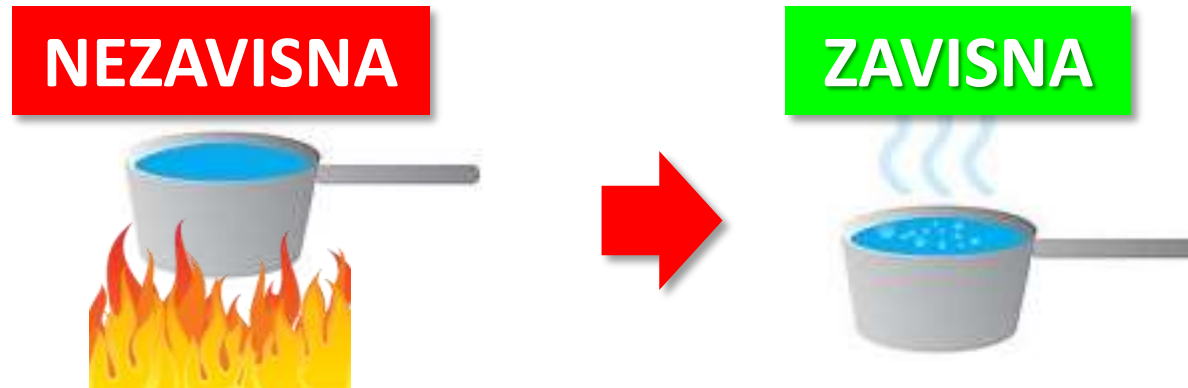


OSNOVNI POJMOVI

- **HIPOTEZA** – pretpostavka, nagađanje, zamisao rješenja koja **još nije provjerena**, ali postoji realna mogućnost da se potvrdi u istraživanju
 - predstavlja **približno predviđanje** koje služi kao početak nekog istraživanja
- **RADNA HIPOTEZA (NULTA ILI POČETNA)** – **prva hipoteza** od koje se polazi (*od nje počinje istraživanje*)
- **NEGATIVNA HIPOTEZA** – kad se **hipoteza** postavi **u niječnom obliku**

OSNOVNI POJMOVI

- **VARIJABLE** – koncepti (ideje) čije su **vrijednosti promjenjive**
 - *smisao znanstvenog istraživanja nalazi se u određivanju odnosa među varijablama*
- **NEZAVISNA** VARIJABLA – ona pojava koju smatramo **uzrokom**
- **ZAVISNA** VARIJABLA – ona pojava koju smatramo **posljedicom**



npr. s povećanjem temperature vode, ubrzava se gibanje molekula u vodi

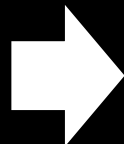
TEMPERATURA = NEZAVISNA VARIJABLA (uzrok)

GIBANJE MOLEKULA = ZAVISNA VARIJABLA (posljedica)

UZROČNOST / KORELACIJA

- **UZROČNOST (KAUZALNOST)** – promjena jedne varijable uzrokuje promjenu druge
- nekad **promjena jedne** varijable **nije uzrok** promjene druge (*iako je došlo do promjene u zavisnoj varijabli*)
 - npr: učestalost **krađe automobila** je veća za **toplijeg vremena**

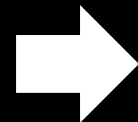
TEMPERATURA ZRAKA



KRAĐA AUTOMOBILA

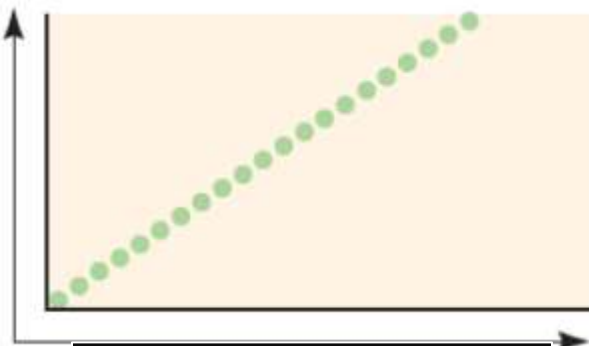
- **KORELACIJA** – **odnos** između dvije varijable **koji se pravilno pojavljuje** i koji kazuje da je promjena jedne varijable povezana s promjenama druge varijable (*nije uvijek slučaj*)
 - npr: broj smrtnih slučajeva u **bolnici** i kod **kuće**

BORAVAK U BOLNICI

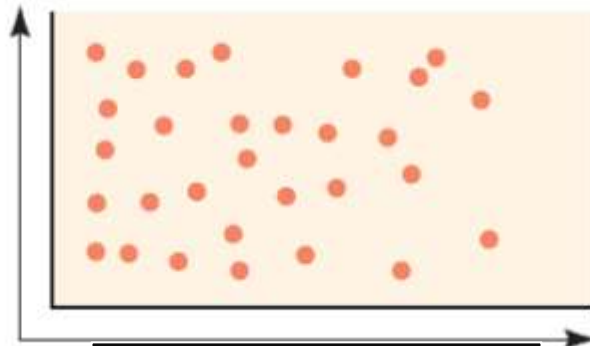


VIŠA SMRTNOST

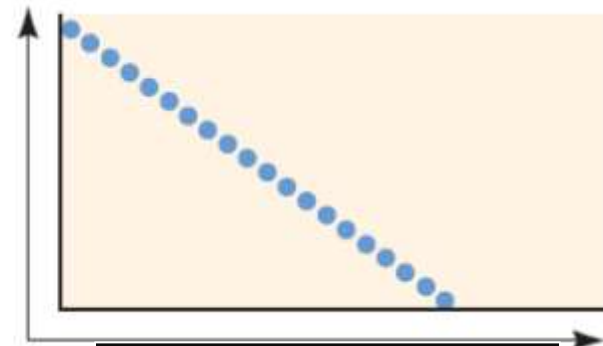
KORELACIJA



pozitivna korelacija
(+1.00)



nema korelacije
(0.00)



negativna korelacija
(-1.00)

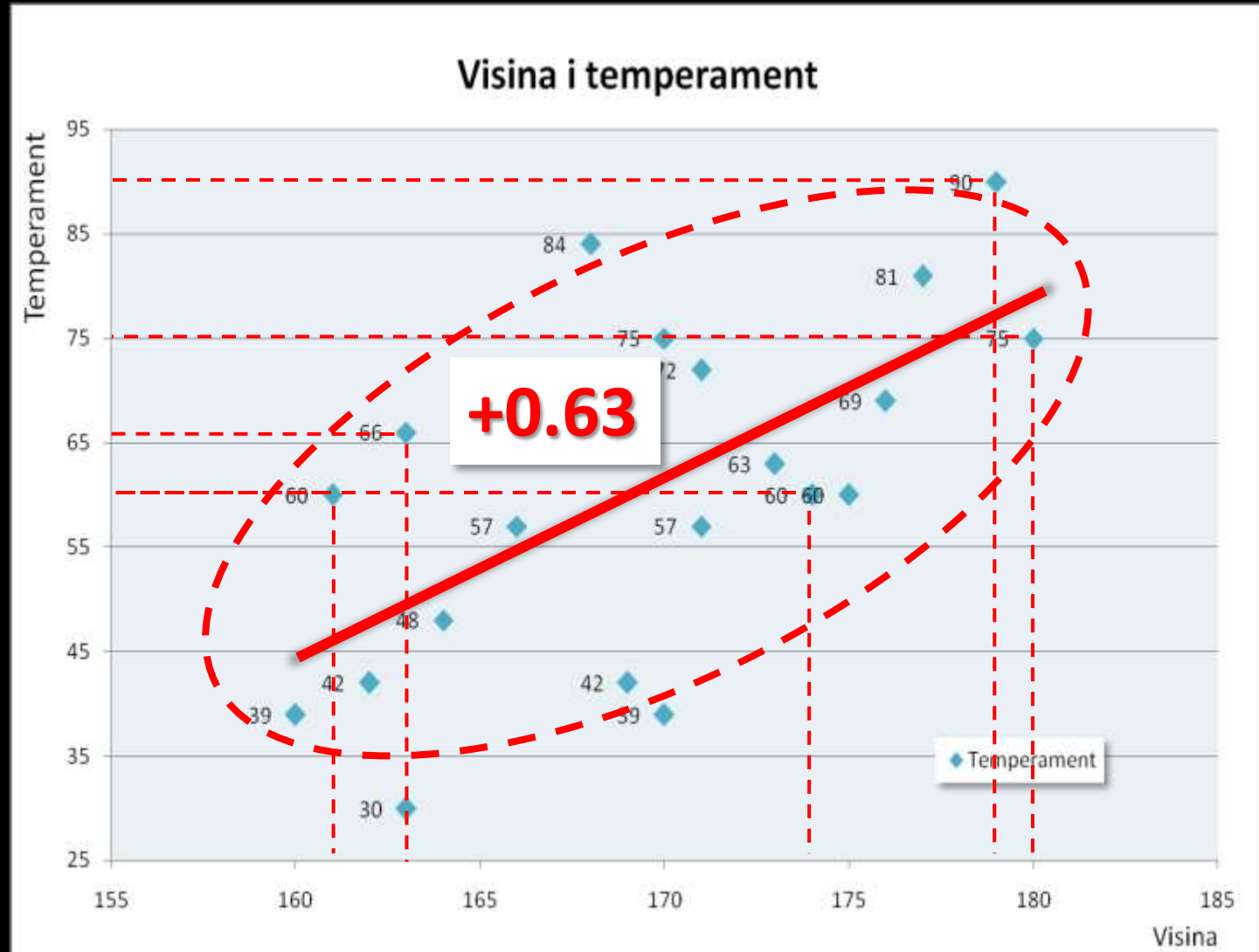
Što se učenici **duže pripremaju** za ispit, to je njihov **uspjeh bolji**.

Što **češće** adolescenti **jedu** doručak, to je **manja** njihova **težina**.

Što djeca **više gledaju TV**, to **manje čitaju knjige**.

KORELACIJA

Osoba	Visina	Temperament
1	180	75
2	163	66
3	161	60
4	179	90
5	174	60
6	169	42
7	162	42
8	175	60
9	177	81
10	160	39
11	164	48
12	176	69
13	171	72
14	166	57
15	173	63
16	170	75
17	163	30
18	171	57
19	168	84
20	170	39



2 PRISTUPA ISTRAŽIVANJU

KVANTITATIVNO

temelji se na **brojkama**,
mjerenjima te **statističkim** i
matematičkim metodama

KVALITATIVNO

usmjereno na **značenja**
koja ljudi pridaju
pojavama (**subjektivni**
opis i **interpretacija**)

- **u stvarnosti se preklapaju** (i kombiniraju) kvalitativni i kvantitativni pristup istraživanju
- *primjer s istraživanjem siromaštva (**kvantitativni**) i kako žive siromašni (**kvalitativni**)*

1998. stručnjaci *Svjetske banke* i naš *Državni zavod za statistiku* proveli istraživanje.

Ispitano je 3123 kućanstva (9433 stanovnika). Apsolutno siromašnim, prema njihovim definicijama, je onaj pojedinac koji je dnevno imao 4,3 \$ (30 kn, odnosno 900 kn mjesečno).

REZULTATI ISTRAŽIVANJA:

U RH tada je bilo **4,8 %** **apsolutno siromašnog** stanovništva
(210 000 stanovnika)

Nacionalni prag siromaštva ili granica relativne bijede je onaj prag koji određuje koliko pojedincu ostane kad podmiri sve račune i osigura prehranu.

ŠTO ZNAČI BITI SIROMAŠAN U RH

(prema tim istraživanjima)

Siromašni se ne školuju,
ostaju nepismeni, žive od
povremene zarade
ili rade na crno, obitelji
imaju više djece,
žive na rubovima grada

- Jest siromašnu i jednoličnu hranu (*kruh, krumpir, mlijeko*)
 - Niža potrošnja (*sve se smatra luksuzom*)
- Neposjedovanje ušteđevine
 - Zaduženost
- Loše i nezagrijani stan
 - Niže obrazovanje

KVANTITATIVNO

1998. stručnjaci *Svjetske banke* i naš *Državni zavod za statistiku* proveli istraživanje.

Ispitano je 3123 kućanstva (9433 stanovnika). Apsolutno siromašnim, prema njihovim definicijama, je onaj pojedinac koji je dnevno imao 4,3 \$ (30 kn, odnosno 900 kn mjesečno).

REZULTATI ISTRAŽIVANJA:

U RH tada je bilo **4,8 %** apsolutno siromašnog stanovništva (*210 000 stanovnika*)

ŠTO ZNAČI BITI SIROMAŠAN U RH

(prema tim istraživanjima)

- Jest i siromašnu i jednoličnu hranu (*kruh, krumpir, mlijeko*)
- Niža potrošnja (*sve se smatra luksuzom*)
- Neposjedovanje ušteđevine
 - Zaduženost
- Loše i nezagrijani stan
- Niže obrazovanje

Siromašni se ne školuju, ostaju nepismeni, žive od povremene zarade ili rade na crno, obitelji imaju više djece, žive na rubovima grada

Nacionalni prag siromaštva ili granica relativne bijede je onaj prag koji određuje koliko pojedincu ostane kad podmiri sve račune i osigura prehranu.

KVALITATIVNO

Kvantitativno

Žene i muškarci u EU i Hrvatskoj očima statistike

EU
200,5
milijuna

udio u ukupnom
broju domaćinstava
(u postocima)

IZVOR: EUROSTAT
FOTO: DAMIR
NAUMOVSKI

Ukupan broj
domaćinstava:



Hrvatska
1,6
milijuna

Parovi bez djece



Parovi s djecom



Muškarci koji žive sami



Žene koje žive same



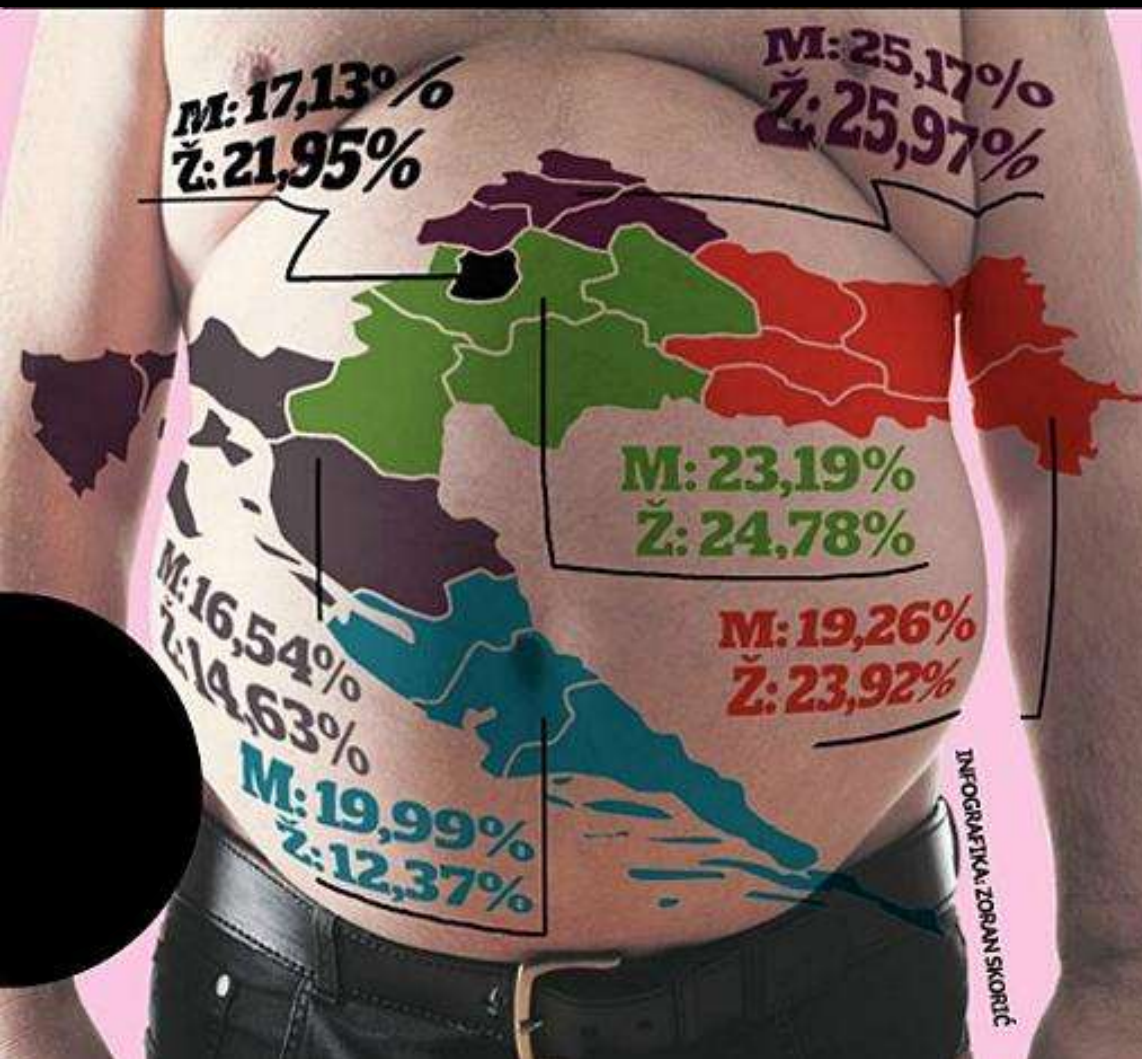
Samohrani očevi



Samohrane majke



Kvantitativno



Kako živimo i od čega se debljamo?

Mast

26,22% stanovništva, uglavnom muškaraca u dobi od 45. do 54. godine, za pripremu hrane koriste maslac i svinjsku mast



Alkohol

64,55 odraslih osoba redovito pije alkohol. Najviše piju mladi muškarci i žene u dobi od 18. do 24. i 25. do 34. godine

Život na selu deblja

Udio stanovnika s ITM-om većim od 30 na selu je gotovo dvostruko veći (55,25 posto) nego u gradovima (32,33 posto)

Salama i kilogrami

54,50 posto ispitanika više puta tjedno konzumira suhomesnate proizvode. 87,89% muškaraca u dobi od 18. do 24. godine, 64,34% žena u dobi od 18. do 24. godine

Pušenje

31,25% ljudi u Hrvatskoj puši, najviše je onih u dobi od 25. do 34. godine



Voće i povrće

74,90 posto stanovnika svaki dan jede povrće i voće (bez krumpira i mahunarki; najmanje povrća jedu stariji od 65 godina)



Premalo vježbanja

54,33% stanovnika vježba dva puta tjedno i češće. Najviše vježbaju mladi muškarci od 18. do 34. Najmanje vježbaju mlade žene do 24. godine



Dobri REST★RANI 2012

100 NAJBOLJIH U HRVATSKOJ

1. **Bistro Apetit**, Zagreb
2. **Takenoko**, Zagreb
3. **Prasac**, Zagreb
4. **Plavi podrum**, Volosko
5. **Batelina**, Medulin
6. **Dubravkin put**, Zagreb
7. **Le Mandrač**, Volosko
8. **Draga di Lovrana**, Lovran
9. **Kukuriku**, Kastav
10. **Nautika**, Dubrovnik
11. **Apetit City**, Zagreb
12. **San Rocco**, Brtonigla
13. **Vinodol**, Zagreb
14. **Johnson**, Mošćenička Draga
15. **Mano**, Zagreb
16. **Pelegriini**, Šibenik
17. **Baltazar**, Zagreb
18. **Foša**, Zadar
19. **Carpaccio**, Zagreb
20. **Damir & Ornela**, Novigrad

21. **Pojoda**, Vis
22. **Trilogija**, Zagreb
23. **Bevanda**, Opatija
24. **Pepenero**, Novigrad
25. **Mala hiža**, Mačkovec
26. **Kadena**, Split
27. **Gil's**, Dubrovnik
28. **Marcellino**, Zagreb
29. **Monte**, Rovinj
30. **Boškinac**, Novalja
31. **Tač**, Zagreb
32. **Kapetanova kuća**, Ston
33. **Tramerka**, Volosko
34. **Dvi Murve**, Poreč
35. **Dunav**, Ilok
36. **Milan**, Pula
37. **Astarea**, Brtonigla
38. **Komoran**, Bilje
39. **Morgan**, Brtonigla
40. **Lari i Penati**, Zagreb
41. **Balon**, Zagreb
42. **Nikola**, Stobreč

43. **Klub restoran Waldinger**, Osijek
44. **Wine Vault**, Rovinj
45. **Mu steak & chop house**, Zagreb
46. **Kod Marka**, Šipanska Luka
47. **Josić**, Zmajevac
48. **Zigante**, Opatelj
49. **Klub književnika**, Zagreb
50. **Zlatna ribica**, Šibenik
51. **Špiček**, Zapešić
52. **Noštromo**, Split
53. **Giannino**, Rovinj
54. **Leut**, Cavtat
55. **Okrugljak**, Zagreb
56. **Tic-tac**, Murter
57. **Kod špilje**, Otrševac
58. **Zlatne ruke**, Varaždin
59. **El Bull**, Zagreb
60. **Čok**, Novigrad
61. **Adriatic Grašo**, Split

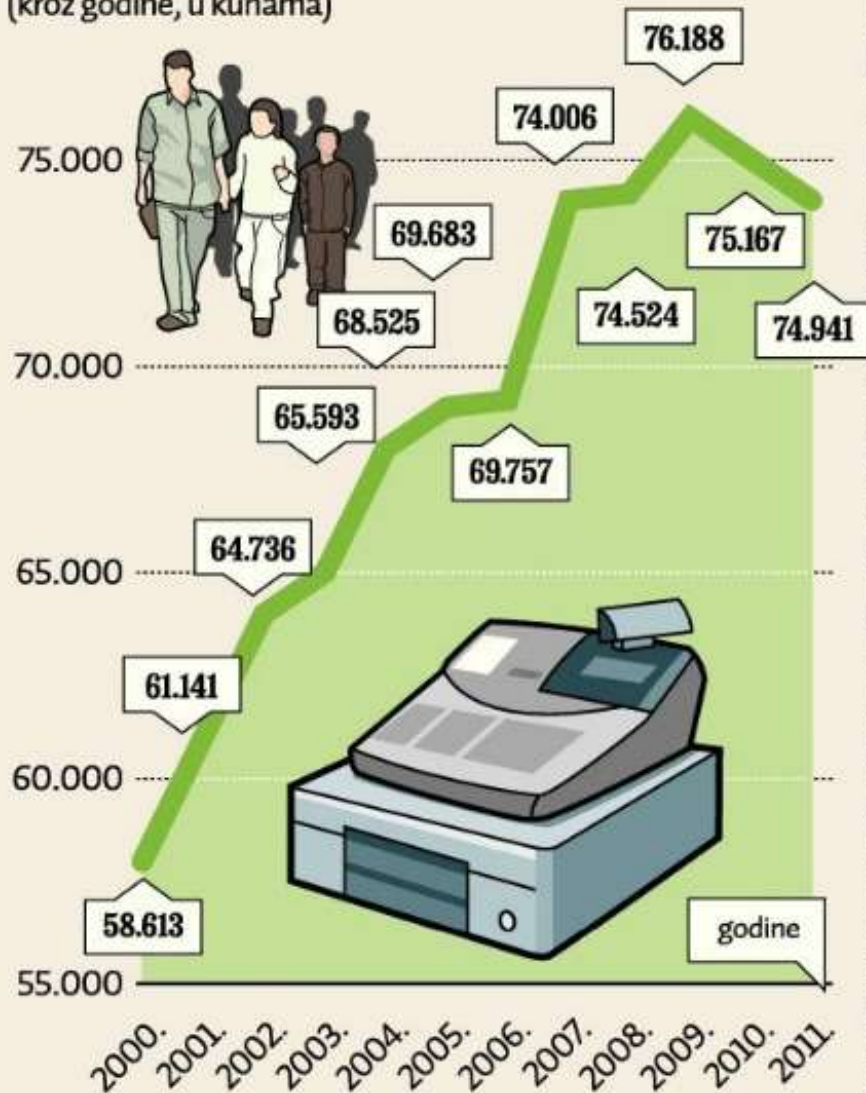
62. **Proto**, Dubrovnik
63. **Karaka**, Osijek
64. **Zinfandel's**, Zagreb
65. **Cantinetta**, Skradin
66. **Boban**, Zagreb
67. **Zlatne gorice**, Gomji Kneginec
68. **Kovač Čarda**, Suza
69. **Pri Zvoncu**, Zagreb
70. **Hvaranin**, Split
71. **Amfora**, Volosko
72. **Zelen dvor**, Zagreb
73. **Toklarija**, Buzet
74. **Tamaris**, Zadar
75. **Mašklin i Lata**, Zagreb
76. **Le Bistro**, Zagreb
77. **Kod Ruže**, Osijek
78. **Boban**, Split
79. **Žganjer**, Ozalj
80. **Galija**, Cavtat
81. **Lido**, Zagreb
82. **Zdjelarević**,

Brodski Stupnik
83. **Trošt**, Vrsar
84. **Takenoko 2**, Zagreb
85. **Mex Cantina**, Zagreb
86. **Gastro mare**, Ston
87. **Alla beccaccia**, Fažana
88. **Academia**, hotel Kaj, Marija Bistrica
89. **Zmo soli**, Split
90. **Sesame**, Dubrovnik
91. **Schon Blick**, Vetovo
92. **Gračanka Kamanjo**, Zagreb
93. **Divino**, Poreč
94. **Skalinada**, Volosko
95. **Komat**, Zadar
96. **Didov san**, Zagreb
97. **Atlanta Bocca Marai**, Zagreb
98. **Trattoria Rustica**, Čakovec
99. **Srakovčić**, Karlovac
100. **Niko**, Zadar

Kvantitativno

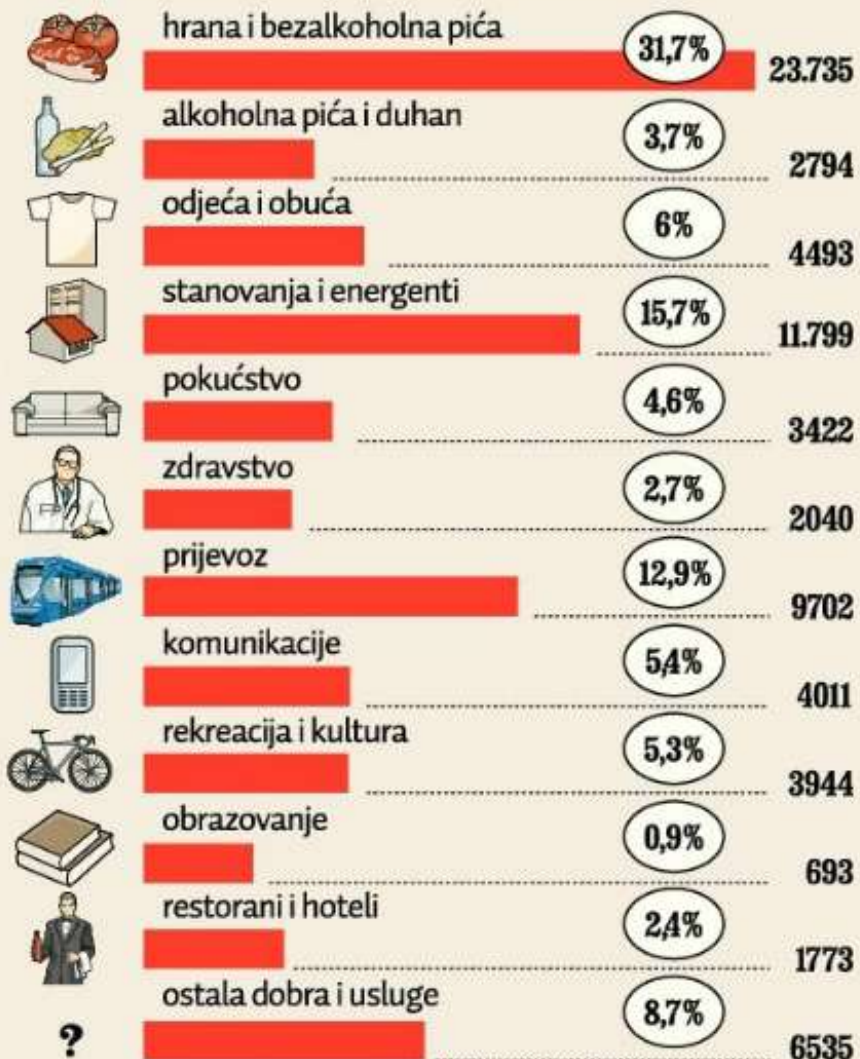
Potrošnja kućanstva

(kroz godine, u kunama)



Struktura potrošnje u 2011.

(kategorija u kunama u postocima ukupne potrošnje)

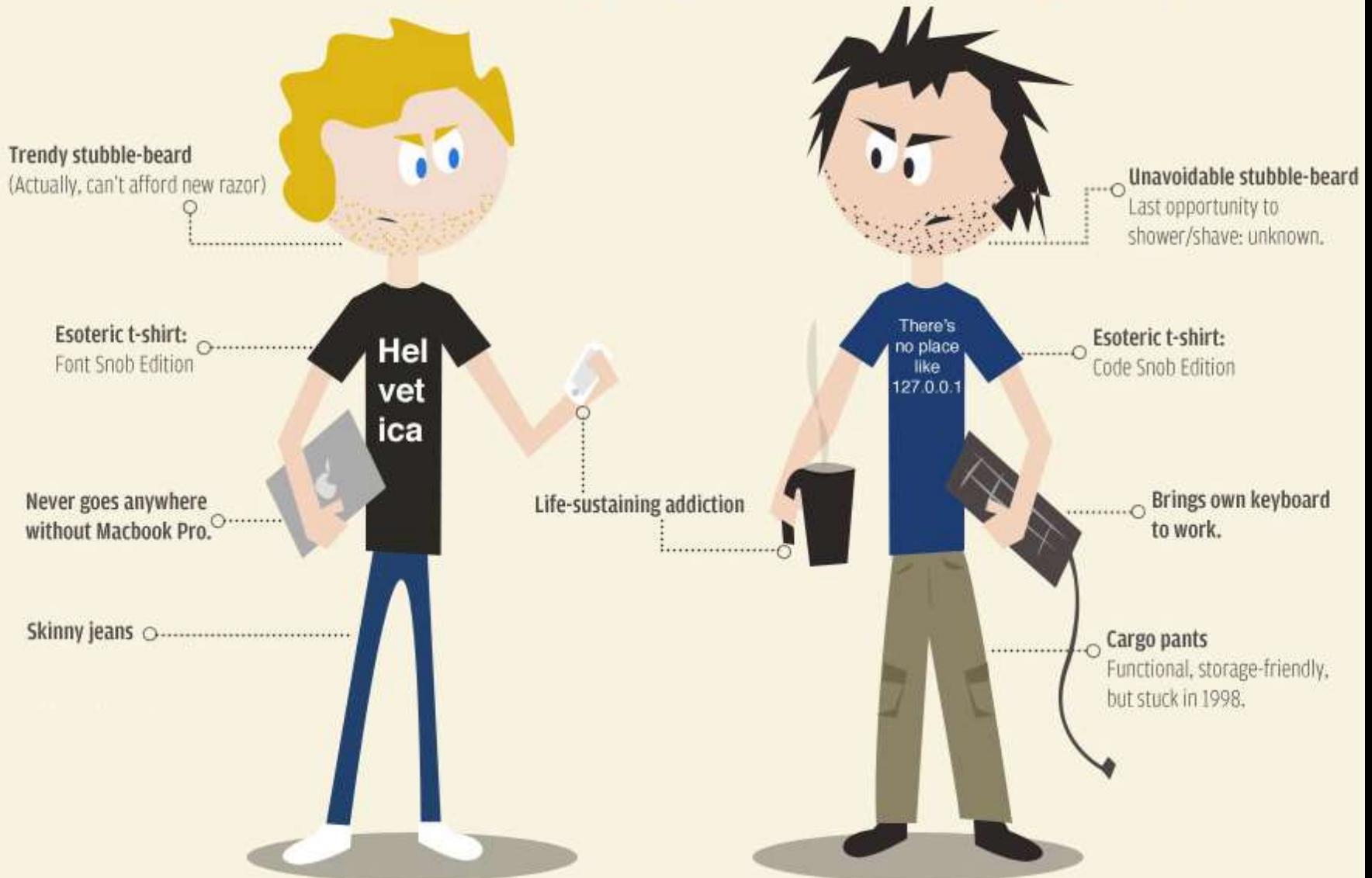


Vrijeme provedeno na internetu



Kvalitativno

WEB DESIGNERS VS WEB DEVELOPERS



VRSTE SOCIOLOŠKOG ISTRAŽIVANJA

ANKETNO ISTRAŽIVANJE

- postupak kojim se na temelju **anketnog upitnika** ili **intervjua** istražuju i **prikupljaju podatci, informacije, stavovi i mišljenja** o predmetu istraživanja (anketa, upitnik, intervju)
- *npr. koliki je opseg siromaštva, opseg kriminala, raširenost rastave braka, ispitivanje javnog mnijenja...*
- **kvantitativno** istraživanje

VRSTE SOCIOLOŠKOG ISTRAŽIVANJA

ETNOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE

- („*pisanje o ljudima*“) oblik istraživanja koje pokušava izbliza sagledati **što ljudi doista osjećaju i kakva iskustva imaju (promatranje)**
- usmjereno je na **razumijevanje značenja** koje ljudi pridaju svojem djelovanju
- **kvalitativno** istraživanje

VRSTE SOCIOLOŠKOG ISTRAŽIVANJA

ISTRAŽIVANJE DOKUMENATA

- kao izvor podataka uzima **dokumente, statistike, novine, televizijske emisije...**
- *npr. Thomas i Znaniecki – Poljski seljak u Europi i Americi*
- **kvalitativno – kvantitativno** istraživanje

STRATEGIJE ISTRAŽIVANJA

- 1. STUDIJA SLUČAJA** – istraživanje **samo jednog, posebnog slučaja** (jedne osobe, grupe ili društva)
 - *cilj je detaljno ispitati i opisati predmet istraživanja*
 - *npr. istraživanje stila življenja mladih u Novom Zagrebu*
- 2. KOMPARATIVNI PRISTUP** – uzimanje **dva ili više slučaja kako bi se ispitale njihove sličnosti ili razlike**
 - *npr. Durkheimova studija o samoubojstvima*
- 3. LONGITUDINALNA STRATEGIJA** – ispituje **promjene kroz vrijeme** (npr. praćenje grupe učenika kroz osnovnu školu i ispitivanje promjena u njihovim stavovima i ponašanju) – *The Marshmallow Test*
- 4. STRATEGIJA PRESJEKA** – zanemaruje vremensku dimenziju i daje sliku situacije **u određenom trenutku**
 - *npr. prikupljanje informacija o stanovništvu u točno određenom trenutku*

PONAVLJANJE

PRISTUPI ISTRAŽIVANJU ²

KVANTITATIVNO

KVALITATIVNO

³ VRSTE SOC. ISTRAŽIVANJA

ANKETNO istraživanje

ETNOGRAFSKO istraživanje

istraživanje **DOKUMENATA**

⁴ STRATEGIJE SOC. ISTRAŽIVANJA

STUDIJA SLUČAJA

KOMPARATIVNI PRISTUP

LONGITUDINALNA STRATEGIJA

STRATEGIJA PRESJEKA

GLAVNE METODE U SOCIOLOGIJI

4 GLAVNE METODE ISTRAŽIVANJA KOJE SE KORISTE U SOCIOLOGIJI

1. ANKETA (I INTERVJU)
2. PROMATRANJE
3. ANALIZA POSTOJEĆIH PODATAKA
4. EKSPERIMENT

ANKETA

- istraživačka metoda koja nam **daje presjek društva ili neke skupine** i to tako što ispitanici odgovaraju na niz pitanja o temama koje zanimaju istraživača
- kombinacija statističke metode intervjua i upitnika
- najčešće se koristi **upitnik** ili **anketni listić** – komad papira na kojemu su postavljena **pitanja sa standardiziranim ponuđenim odgovorima** (1,2,4... ili a,b,c... ili *slažem se, ne slažem se...*)

KLJUČNI POJMOVI:

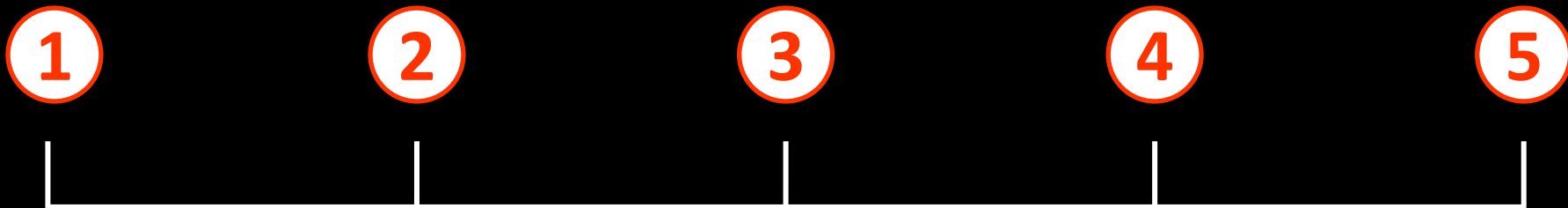
- **POPULACIJA**
- **UZORAK** (REPREZENTATIVNI) – *nasumični, stratificirani i kvotni*
- **UPITNIK** (ANKETNI LISTIĆ)
- **INTERVJU** – *strukturirani i nestrukturirani*

PRAVILA ANKETIRANJA

1. anketni listić mora **sadržavati osnovne podatke** (*spol, dob...*)
2. anketa je **tajna** i **anonimna**
3. **broj pitanja** ovisi o važnosti i cilju istraživanja
(*oko 20 pitanja jer više pitanja umori ispitanika*)
4. ako očekujemo da ispitanici neće govoriti istinu, postavljamo **pitanja zamke** (*trik pitanja – primjer sa ispitivanjem tuku li roditelji djecu*)
5. anketa treba biti **razumljiva**
6. odgovori trebaju biti **nedvosmisleni**

Po jutru se dan poznaje.

1. potpuno se slažem
2. slažem se
3. niti se slažem niti ne slažem
4. ne slažem se
5. uopće se ne slažem



PRIMJER ANKETE (*Likertova skala*)

Pažljivo pročitajte lijevu i desnu stranu upitnika. Zaokružite broj koji je bliže onomu što smatrate točnim.

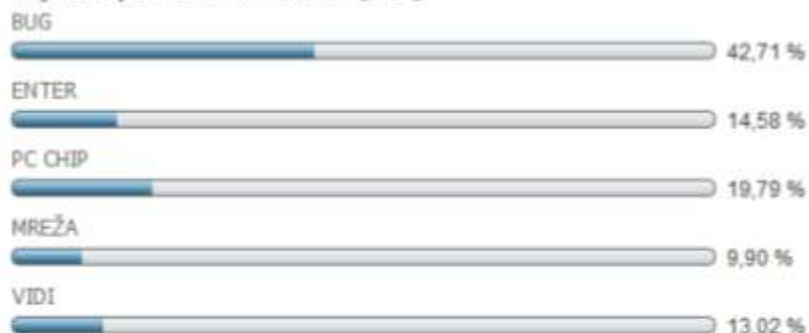
- | | | |
|---|----------------------|---|
| 1. Predmet mi je zanimljiv. | 5 4 3 2 1 | Predmet me ni najmanje ne zanima. |
| 2. Način tumačenja gradiva je zanimljiv i motivirajući. | 5 4 3 2 1 | Način tumačenja gradiva je dosadan. |
| 3. Atmosfera na satu je radna i opuštena. | 5 4 3 2 1 | Atmosfera na satu je napeta i ne motivira. |
| 4. Disciplina na satu omogućava dobar rad. | 5 4 3 2 1 | Disciplina na satu ometa rad. |
| 5. Nastavni satovi su uglavnom dinamični i dobro iskorišteni. | 5 4 3 2 1 | Nastavni satovi su uglavnom otegnuti i spori. |

ANKETA

Koji časopis redovito čitate ?

- ☒ BUG
- ☐ ENTER
- ☐ PC CHIP
- ☒ MREŽA

Koji časopis redovito čitate ? [192]



Koji časopis povremeno čitate ? [173]



is povremeno čitate ?

na hrvatske informatičke časopise

posaji

rezultati

INTERVJU

- **INTERVJU** – niz pitanja koje istraživač (**usmeno**) postavlja ispitanicima
 - metoda kojom se **ispituju stajališta ispitanika**
(*npr. odnos radnika prema radu, učenika prema školi...*)
- **STRUKTURIRANI** intervju – isto kao i upitnik samo što istraživač **čita pitanja** – *npr. popis stanovništva*
- **NESTRUKTURIRANI** intervju – istraživač **postavlja otvorena pitanja** na koja se odgovara vlastitim riječima
- anketa i strukturirani intervju spadaju u **kvantitativni** pristup istraživanju dok nestrukturirani intervju spada u **kvalitativni** pristup istraživanju

INTERVJU



STRUKTURIRANI

Iskreno govoreći nisam
siguran kako odgovoriti
na to pitanje...



NESTRUKTURIRANI

PROMATRANJE

- kvalitativna metoda koja pretpostavlja “*rad na terenu*” što zahtjeva **sustavno praćenje pojedinaca unutar odabrane grupe** (sudjelovanjem u grupi ili **bez sudjelovanja**)

VRSTE PROMATRANJA:

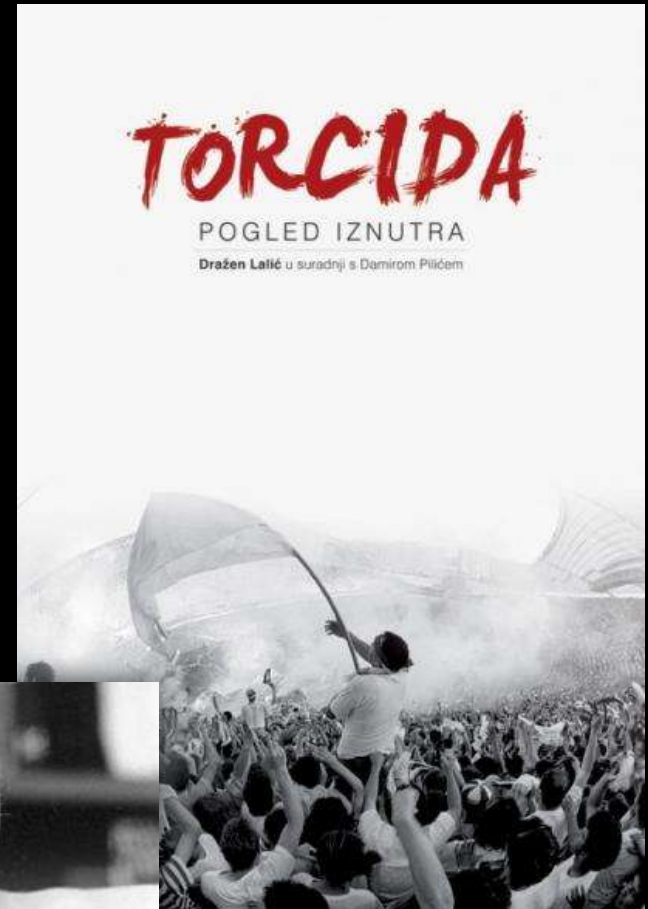
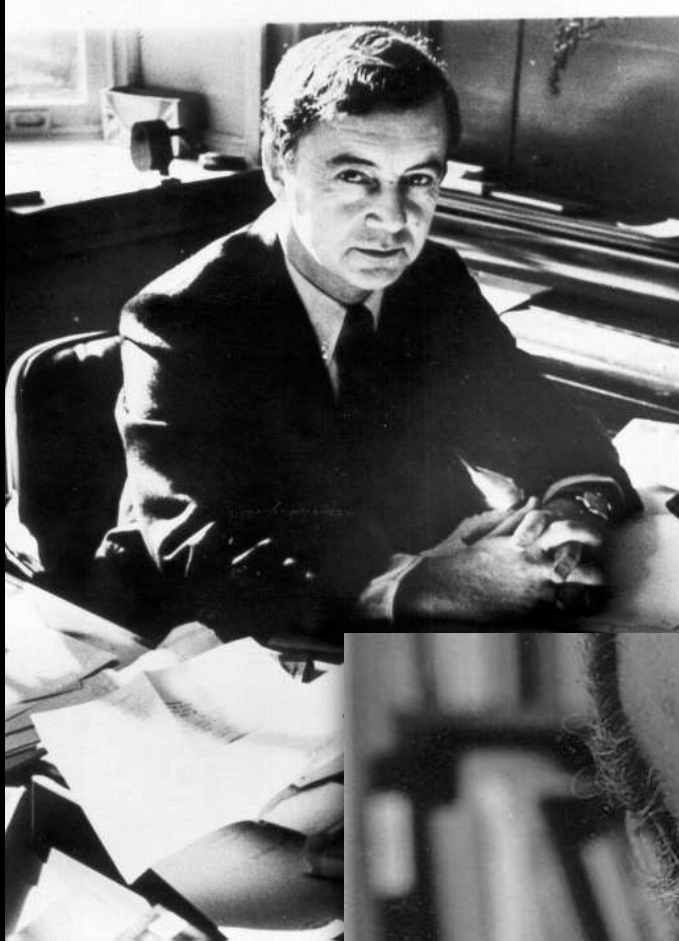
1. **NEUTRALNO** promatranje
2. promatranje **BEZ SUDJELOVANJA**
3. promatranje **SA SUDJELOVANJEM**

NEUTRALNO PROMATRANJE



https://www.youtube.com/watch?v=QX_oy9614HQ

PROMATRANJE SA SUDJELOVANJEM



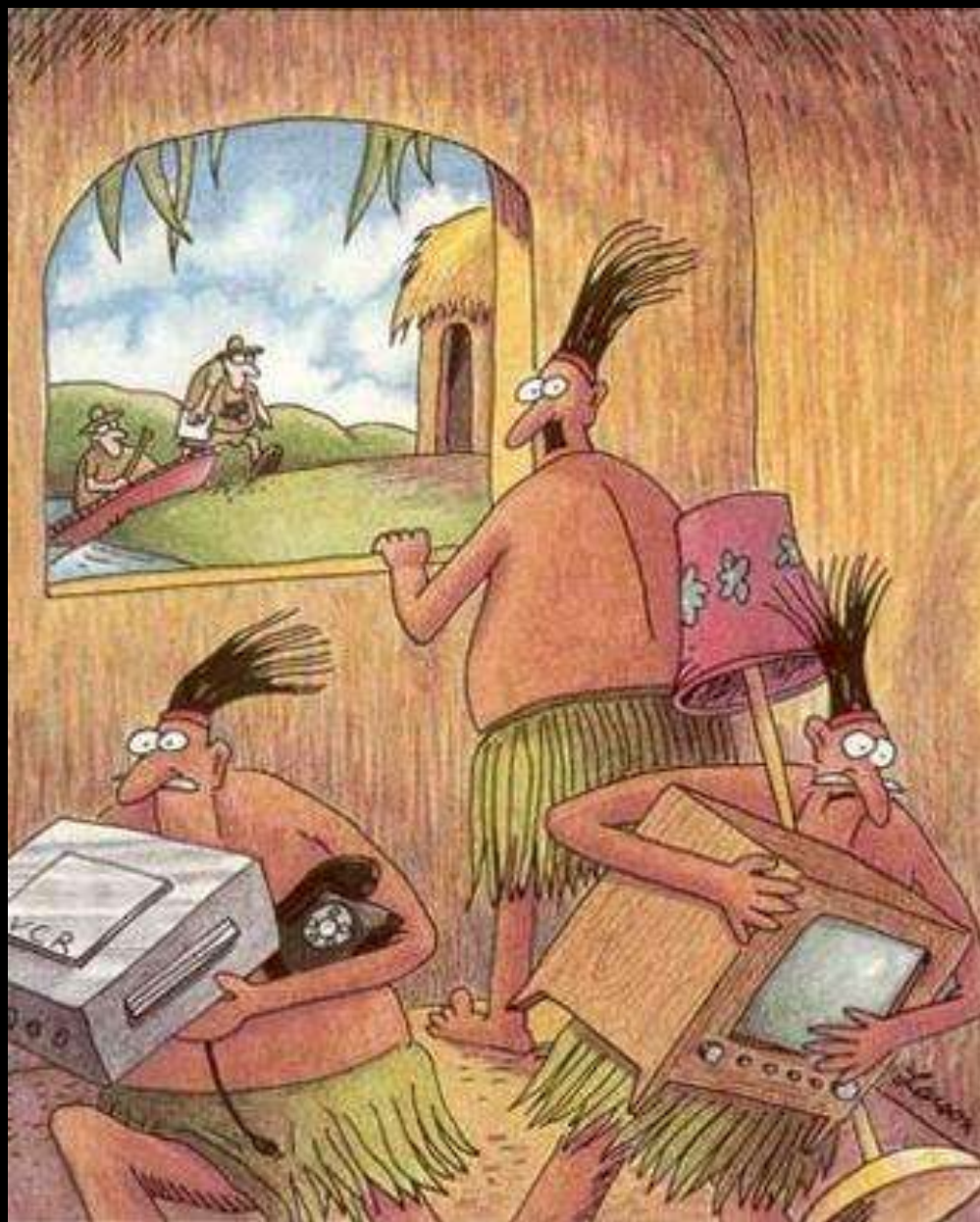
D. Rosenhan (1973.) – *"On being sane in insane places"*

PROMATRANJE SA SUDJELOVANJEM

- primjer Malinowskog i *Kula* sustava domorodaca zapadnog Pacifika (Trobridski otoci)



PROMATRANJE SA SUDJELOVANJEM



ANALIZA POSTOJEĆIH PODATAKA

1. **SEKUNDARNA ANALIZA** – analiza podataka koje su **prikupili drugi** (*npr. DZS, UN, Svjetska banka...*)
2. **ANALIZA POVIJESNIH DOKUMENATA** – usredotočuje se na informacije iz povijesnih zapisa, pisama, dnevnika i sl.
 - *Thomas i Znaniecki - Poljski seljak u Europi i Americi*
3. **ANALIZA SADRŽAJA** – usredotočuje se na karakteristike samog sadržaja – **što** je rečeno i **kako** je rečeno (kvantitativna i kvalitativna metoda)
 - *npr. analiza govora političara ili natpisi u novinama, analiza izričaja sportskih komentatora...*
 - *Branislava Baranović – „Slika žene u udžbenicima književnosti”*

Usporedba glavnih metoda istraživanja

<i>Metoda</i>	<i>Primjena</i>	<i>Prednosti</i>	<i>Nedostaci</i>
Anketa	Prikupljanje podataka o problemima koji se ne mogu izravno opažati (stavovi, vrijednosti). Podaci mogu biti kvantitativni i kvalitativni.	Na osnovi dobrog uzorka moguće je prikupiti mnogo podataka o brojnoj populaciji. Omogućuje preciznu usporedbu odgovora ispitanika.	Prikupljeni podaci mogu biti površnog karaktera. Stopa povrata ispunjenog upitnika redovito je niska. Iskrenost ispitanika ne može se provjeriti.
Promatranje	Istraživanje i opis ljudi u njihovu "prirodnom" okruženju, kojim se dobivaju kvalitativni podaci.	Pružava bogatije i detaljnije informacije od drugih metoda. Jeftino je i omogućuje istraživaču da se prilagodi novim situacijama.	Zahtijeva mnogo vremena. Rezultate je teško generalizirati i provjeriti ponovnim istraživanjem. Može se koristiti samo za manje grupe.
Analiza postojećih podataka	Opis i objašnjenje podataka iz postojećih dokumenata.	Ušteda vremena i novca za prikupljanje podataka. Nezaobilazno u istraživanjima gdje je važna povijesna dimenzija.	Ovisnost o postojećim izvorima podataka koji mogu biti nepotpuni ili loše prikupljeni.
Eksperiment	Ispitivanje odnosa među varijablama.	Omogućuje utvrđivanje uzročno-posljedičnih veza. Ponovljenim eksperimentom lako je provjeriti rezultate.	Laboratorijski uvjeti su umjetni. Ispitanici mogu biti pod utjecajem same eksperimentalne situacije. Mnoge vidove društvenog života nije moguće smjestiti u laboratorijske uvjete.

ANALIZA POSTOJEĆIH PODATAKA

TRI NAJVAŽNIJE VRSTE :

1. **SEKUNDARNA ANALIZA** - analiza podataka koje su prikupili drugi (*npr. DZS, UN, Svjetska banka...*)
2. **ANALIZA POVIJESNIH DOKUMENATA** - usredotočuje se na informacije iz povijesnih zapisa, pisama, dnevnika i sl.
 - *Thomas i Znaniecki - Poljski seljak u Europi i Americi*
3. **ANALIZA SADRŽAJA** - usredotočuje se na karakteristike samog sadržaja - **što** je rečeno i **kako** je rečeno (kvantitativna i kvalitativna metoda) – *npr. analiza govora političara ili natpisi u novinama*
 - *primjer prikaza žene u udžbenicima (Branislava Baranović)*

EKSPERIMENT

- istraživačka metoda koja ispituje **uzročno-posljedične odnose u kontroliranim uvjetima** (*laboratorij*)
- **TERENSKI EKSPERIMENT** – eksperiment **u prirodnim uvjetima**
 - *Hawthorne učinak* - što manje utjecati na ponašanje ispitanika
 - cilj terenskog eksperimenta je dobiti odgovor na pitanje **zašto se nešto događa** (*npr. M. Sherif - "The Robbers Cave Experiment"*)
- **EKSPERIMENTALNA** (*izlaže se utjecaju nezavisne varijable - uzrok*) i **KONTROLNA GRUPA** (*ne izlaže se nikakvom utjecaju*) – mjeri se **KORELACIJA**

EKSPERIMENT *naučene bespomoćnosti*

eksperimentalna grupa

– eksperiment s **parnim** brojevima

kontrolna grupa

– eksperiment s **neparnim** brojevima

nezavisna varijabla

- nemogući anagrami

zavisna varijabla

- uspjeh učenika u 3. anagramu

EKSPERIMENT

(spaliti nakon rješavanja)



EKSPERIMENT

(spaliti nakon rješavanja)



1. SBTR
2. OBALVK

3. AJICMDEOKRA

EKSPERIMENT

*primjer s uspjehom učenika u školi –
samoispunjavajuće proročanstvo*

eksperimentalna grupa
– “nadareni” učenici

kontrolna grupa
– ostali učenici

nezavisna varijabla
- očekivanja učitelja

zavisna varijabla
- uspjeh učenika

